TRANÅS
KOMMUN

Gestaltningsprogram för Tranås centrum

Antaget av kommunfullmäktige i Tranås 2012-03-05

Kompletterad 2015 efter färdigställande av markbeläggning på Storgatan

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning 2
Förord 3
1 KARAKTÄR OCH IDENTITET 4
2 DE FASTA RAMARNA 5
Riksintresse - Storgatan 5
Detaljplan för Storgatan 5
3 GESTALTNINGSPROGRAMMETS SYFTE 6
Syfte 6
Tillämpning 6
4 GESTALTNINGSPROGRAMMETS INNEHÅLL 6
Byggnader 7
Beläggning 8
Vegetation 10
Belysning 11
Möblering 12
Skyltar 13
5 ANORDNINGAR PÅ ALLMÄN PLATSMARK 14
Uteserveringar 14
6 FÄRGPROGRAM 16
7 SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL 17
8 HANDLÄGGNING 19
Ansökan 19
Adresser 20

Gestaltningsprogrammet har reviderats och varit föremål för samråd till och med februari 2011. Revideringen har gjorts av arkitekt Susanna Alexandersson i samråd med Kultur- och fritidsförvaltningen, stadsträdgårdsmästare Lars Sundin, fastighetsägare, Svensk Handel Tranås och Tranås City Grupp TCG och Samlade Handikapp Rörelsen i Tranås. Inkomna synpunkter har lett till denna slutliga version.

Gestaltningsprogrammet för Tranås centrum har godkänts av Bygg- och miljönämnden vid sammanträde 2011-09-20 och är antaget av kommunfullmäktige i Tranås 2012-03-05

År 2015 har markbeläggningen på Storgatan färdigställts på östra sidan vilket föranleder en ny revidering av gestaltningsprogrammet.

Förord

Storgatan, den kilometerlånga boulevarden, är livsnerven och Tranås stads kommersiella centrum. Storgatans miljö är unik och den yttre ramen för ett bevarande finns genom en särskild detaljplan, fastställd 1996. Den är klassad som riksintressant kulturmiljö enligt NRL 2 kap 6 §.

År 1998 antogs det första gestaltningsprogrammet för att renodla Storgatans profil och funktion och skapa förutsättningar för en behövlig förnyelsesatsning. I arbetet deltog en av Sveriges mest välrenommerade landskapsarkitekter Thorbjörn Andersson, Sweco arkitekter. Programmet var resultatet av ett samarbete mellan kommunen, fastighetsägare och köpmän.

År 2010 har redan många av gestaltningsprogrammets ambitioner blivit verklighet, men stadsbyggande upphör aldrig, därför görs nu en revidering av gestaltningsprogrammet. Under 2010 har TCG, Tranås City Grupp, arbetat fram ett förslag till en långsiktig stadsvision. Gestaltningsprogrammet är ett komplement till denna och mera detaljerad. Vår förhoppning är att det ska bli en handfast vägledning till hur vi gemensamt ska fortsätta arbetet för att bevara, försköna och aktivera centrum och Storgatan.

Genom det breda samarbetet bakom gestaltningsprogrammet hoppas vi att alla verksamheter kan förenas i ansträngningarna att följa det.

Tranås kommun
Kommunstyrelsen

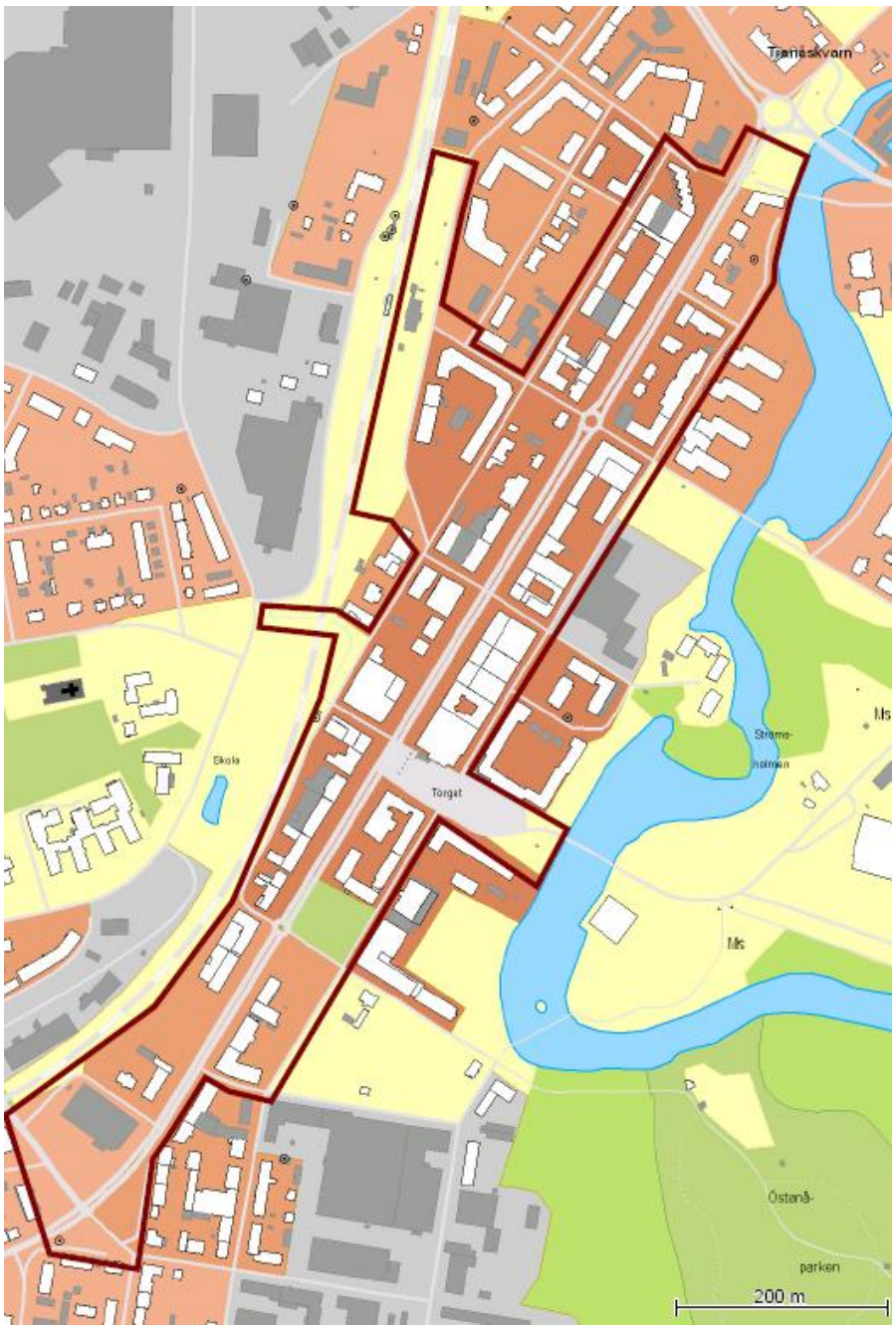
Svensk Handel Tranås

Fastighetsägareföreningen
TFFT

Tranås Energi

Tranås United

Samlade Handikapprörelsen
i Tranås

Programmets avgränsning

Revidering: Området har utökats med Stig Hjelmqviss led och Stationsplan

1 KARAKTÄR OCH IDENTITET

Storgatan i Tranås är en kilometerlång trädkantad boulevard, med 38 meter mellan husfasaderna. Den uppvisar en kommersiell och folklig aktivitet som ger ett stadsmässigt och kontinentalt intryck. Storgatan är Tranås viktigaste offentliga rum. De breda trottoarerna medger ett myllrande liv som blir synligt för alla besökare. Trädallén ger en variation i ljus och skugga och ett välkommet svalkande grönt inslag. Sedan hösten 2009 är vartannat trädpar försett med ljusslingor som lyser upp under vintertiden.

Storgatan utgör en väsentlig del av Tranås själ och har karaktären av ett mycket långsträckt torg. Här finns ett hundratal verksamheter av kommersiell art och plats för torgstånd och uteserveringar. Gaturummet är väl sammanhållet med trädplanteringar på var sida om trafikytan och trädens placering bidrar också till att den breda trottoarzonen får en viss avskärmning från trafiken.

Planteringarna finns också i form av klippta häckar, i strama former som bildar en slags meanderslinga längs hela gatan. Häckarna avgränsar också små alkovliknande rum, vid sidan om promenadstråken, som skapar ytterligare avskärmning från trafiken. Utformningen återknyter också till den ursprungliga planeringen från 1960-talet ritad av professor Pär Friberg.

Några historiska data:

- År 1860 byggde klockare J A Johansson ett tvåvåningshus vid Storgatan 21. Han hade föreslagit att husen skulle ligga på rät linje med samma avstånd till gatan. Riktmärke blev handlare P M Wickmans hus.
- År 1874 invigdes Södra stambanan, järnvägen genom Tranås.
- År 1919 fick Tranås stadsprivilegium.
- På 1960-talet fick Storgatan sin nuvarande utformning med breda trottoarer, körbanor och häckplanteringar. Den tidigare privatägda förgårdsmarken övergick då till allmän platsmark.
- På 2000-talet omformades Storgatans östra sida enligt gestaltningsprogrammet.
- År 2009 invigdes Klockareplan, en omgestaltning av Bankgatan och Storgatan vid Torget.
- År 2015 ska kommunens arbete med att omforma trottoarerna längs hela Storgatan vara färdig.

2 DE FASTA RAMARNA

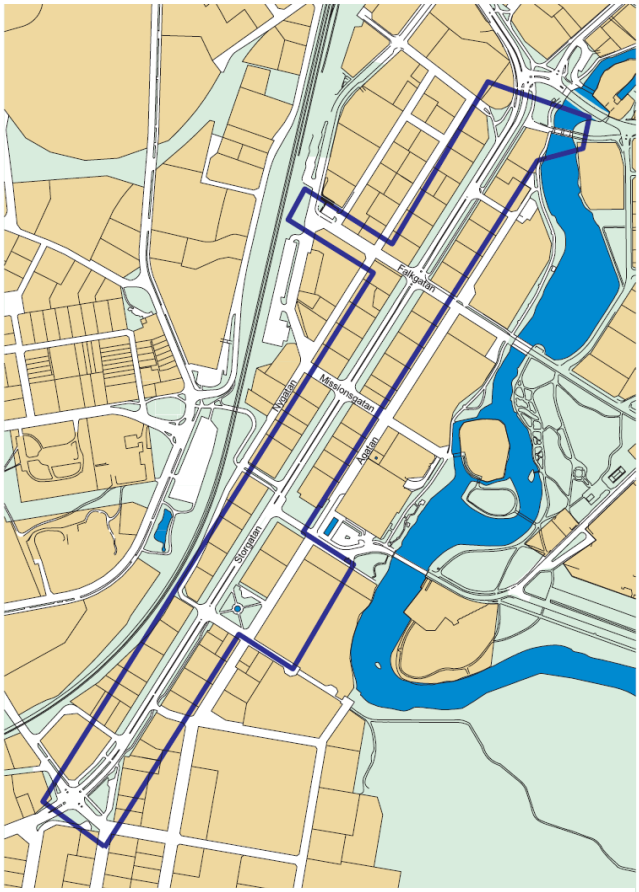
Riksintresse - Storgatan

Tranås är av riksintresse för kulturmiljövården enligt beslut av Riksantikvarieämbetet (RAÄ) 1987. Av motiveringen framgår följande:

”Riksintresset Tranås stad motiveras främst av de monumentala stadsplaneideal som präglat framväxten av staden. Få unga industristäder i landet, skapade genom järnvägens tillkomst, torde kunna uppvisa så renodlade internationella stadsplaneideal med allékantat boulevardstråk, öppna platser och en väl genomförd rutnätsplan i de centrala delarna av staden.

Trots att mycket av den ursprungliga bebyggelsen rivits så finns det i kvarteret Södra Dalen en väl sammanhållen bebyggelse från tiden omkring 1870 till 1900. Den utgör idag goda exempel på de enklare kombinerade affärs-, hantverks- och bostadshus som en gång uppfördes i Tranås. Enskilda värdefulla objekt återfinns även i andra kvarter utmed Storgatan.

Stadsmiljön har sammantaget höga bevarandevärden med sitt rika inslag av lövträd och är ett synnerligen representativt exempel på storslagna stadsplaneideal i en svensk landsortsstad.”

Riksintressets avgränsning

Detaljplan för Storgatan

År 1996 upprättades en ny detaljplan för Storgatan, med syfte att bevara Storgatan som riksintresse för kulturmiljövärden och att underlätta för en förbättrad trafiksituation.

Riksintresset är säkerställt genom bestämmelser för bevarande av alléträd, plantering, gatubredd, fasadernas placering mot gatan samt gatans funktion som centrum och mötesplats. Planen anger också bestämmelser för gatans markanvändning och ger översiktliga riktlinjer för användning av förgårdsmark, placering av uteserveringar, skyltar och utformning av grönstruktur m.m.

År 1996 öppnades den nya sträckningen av Rv 32 förbi Tranås som övertog merparten av den tunga trafiken. Kommunen kunde då överta huvudmannaskapet för Storgatan från Vägverket.

År 2009 invigdes Klockareplan som sträcker sig över Storgatan från Torgatan förbi Bankgatan. Den är en speciell trafiklösning som kallas ”shared space” där alla trafikanter och gångare rör sig på samma villkor. Högerregeln gäller. Det finns två markerade gångstråk över ytan.

3 GESTALTNINGSPROGRAMMETS SYFTE

Syfte

Storgatan är Tranås självklara centrum och ska vara stadens vardagsrum. Detta bör framgå av en genomtänkt och påkostad gestaltning som ger ett trivsamt gaturum, många mötesplatser och ett rikt utbud. Gestaltningsprogrammet anger utformningen av stadsmiljön i centrum för att ta till vara de kulturhistoriska värdena, som är av riksintresse, så att de inte förvanskas.

Tranås som köpstad är utsatt för konkurrens från andra städer och köpcentrum. Gestaltningsprogrammet ska bidra till att öka attraktionsvärdet och tillgängligheten och göra staden mer tilldragande för besökare och turister.

Gestaltningen av Storgatan bör vara medveten och sammanhållen med variation inom givna ramar. Gångbanorna bör ha karaktären av ett vackert och slitstarkt golv, en riktig ”finmatta” som markerar gatans dignitet. Till detta bidrar trädplanteringar och de klippta häckarna som omgärdar sittplatser, uteserveringar, cykelparkeringar och busshållplatser. Belysningen ska ge både stämning och ljus och vara enhetlig så att den binder ihop gatan i hela dess längd. Gatans möblering, soffor, cykelställ och papperskorgar, bör ha en medveten utformning, färgsättning och placering. Butikernas skyltar, markiser och flaggor, som ger liv och identitet åt gatan, bör utformas på ett snyggt och smakfullt sätt.

I en stadsmiljö konkurrerar de kommersiella verksamheterna om besökarnas uppmärksamhet vilket kan ge en brokig miljö där det är svårt att orientera sig. Genom gestaltningsprogrammet vill vi enas om riktlinjer som ger ett enhetligt och återhållsamt utförande i centrum. Detta gäller både för de kommunala och kommersiella delarna som ingår i stadsmiljön.

Utformningen ska ha som mål att ge en säker och trygg miljö, tillgänglig för alla.
Med säkerhet menar vi att trafikantgruppernas olika behov ska tillgodoses.
Med trygghet menar vi en tydlig trafikföring och en god belysning under dygnets alla timmar.
Med tillgänglighet menar vi att människor med funktionshinder också ska ha full tillgång till centrum.

Tillämpning

Gestaltningsprogrammet kan ses som en förklaring av ett gemensamt ansvar mellan köpmän, fastighetsägare och kommunen för centrums gestaltning. Ansvaret gäller också för att göra programmet känt inom kommunen och bland näringsidkare i centrum.

Det gemensamma ansvaret medför att näringsidkare kan kräva att kommunen fullföljer sin del av åtagandet, liksom kommunen kan kräva motsvarande prestationer från näringsidkarna. Om gestaltningsprogrammet ska fylla sin funktion är det en förutsättning att det tillämpas konsekvent.

I ett levande centrum tillkommer hela tiden nya objekt och aktiviteter som påverkar stadsmiljön. Det är då viktigt att snarast möjligt ta ställning till de nya inslagen och hur de kan hanteras. Detta ger oss möjlighet att ge råd och utarbeta riktlinjer som bidrar till en positiv utveckling av stadsmiljön som helhet. Frågorna ska hanteras i intressegrupperna och föras vidare till Tranås City Grupp och Byggnadsnämnden.

4 GESTALTNINGSPROGRAMMETS INNEHÅLL

Programmet anger krav, råd och rekommendationer för:

- Byggnader
- Beläggning
- Vegetation
- Belysning
- Möblering
- Skyltar
- Färgprogram

Hellkvistska gården uppförd 1875

Köpmännens hus uppfört 1959.
Arkitekt Dag Irvall

Byggnader

Storgatans bebyggelse har tillkommit huvudsakligen under två epoker, runt sekelskiftet 1900 och på 1950- och 60-talet. Trots en lång utbyggnadsfas med skilda arkitektoniska ideal är gatan enhetlig till sin karaktär eftersom gestaltningen varit konsekvent genom att både skala och relation till gatan har upprätthållits. Byggnaderna är välbevarade och goda representanter för sina respektive tidsepoker. Typiskt för 1950-talets bebyggelse är indragna entépartier varav flera är bevarade. Varje byggnadskropp är självsäkert och individuellt utformad, med några ”kaxiga”, modernt och vågade exempel för sin tid.
Byggnadshöjden varierar från 4-5 våningar kring torget och något lägre mot gatans ytterändar. Byggnaderna har ett jämt fasadliv längs hela gatan, vilket trots stor variation bidrar till ett enhetligt intryck som ska behållas i framtiden.

Torget med Sparbankshuset från 1915

Byggnaderna i sig bör bevaras utan förvanskningar. Det är önskvärt att man tillvaratar och renoverar befintliga byggnadsdetaljer och använder material och färger som är tidstypiska för byggnaden. Detta gäller inte enbart för de kulturhistoriskt intressanta byggnaderna, utan för merparten av byggnadsbeståndet längs Storgatan och dess tvärgator.

Vid nybyggnad, renovering och omfärgning ska man anpassa åtgärderna till närliggande byggnadsbestånd. Om skyltfönster och dörrpartier ersätts med massproducerade produkter förvanskar och likriktar det gatumiljön. Fastighetsägaren bör också ansvara för att skyltningen blir harmonisk.
För råd och rekommendationer bör kommunens byggnadsnämnd kontaktas.

Entré i original från slutet av 1800-talet

Bygglov
Vid underhåll och renovering krävs bygglov för:

- Ändrad fasadfärg vid ommålning
- Nytt fasadmaterial
- Ändrad utformning av fönster- och dörrpartier.
- Uppsättning av skyltar på fasad.

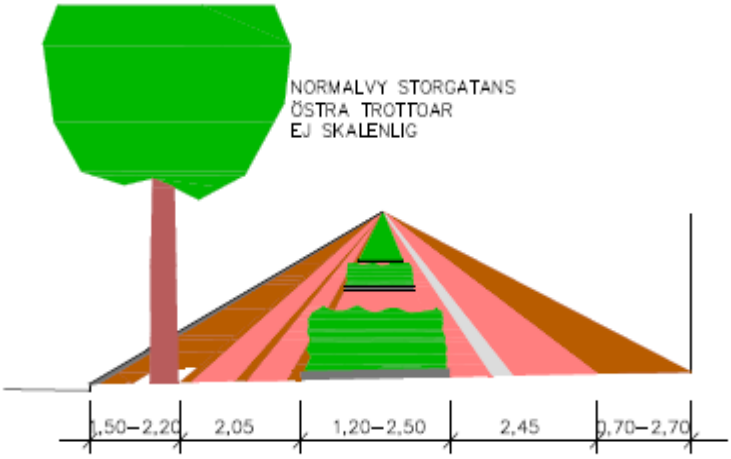
Bygglov krävs inte för:

- Ommålning med lika färg
- Byte av fönster och dörrpartier till exakt lika befintliga.

Beläggning

Den sammanhållna ytbeläggning ska vara:

- Slitstark
- Av hög kvalitet
- Vacker och intressant att se på
- Begränsad i antal typer och färger

Principskiss av trottoarens indelning på östra sidan av Storgatan

Trottoaren är allmän platsmark. För att ta den i anspråk, för skyltar och marknadsstånd, krävs tillstånd från Polisen.

Trottoarens bredd längs Storgatan varierar från 8 till 11 meter och inom denna bredd delas trottoaren in i olika zoner: cykelbana, planteringszon, gångbana och skyltzon. Cykelbana finns bara på östra sidan.

Skyltzonen är markerad med beläggningen, närmast fasaden ungefär 2,3 meter. Zonen får med tillstånd användas för skyltar och saluförande av produkter för intilliggande verksamhet.

Gångbanan finns mellan skyltzonen och planteringen. Den kan variera något i bredd beroende på kvarterets utformning. I gångbanan finns en ljus räfflad platta som är ett ledstråk. Plattan avviker i färg och struktur för att underlätta orientering.

I planteringzonen finns planteringar med kantsten av granit, krukor med säsongsplantering, sittbänkar, belysning, papperskorgar, cykelparkering, och plats för uteserveringar.

Klockareplan, delen av Storgatan förbi Torggatan och Bankgatan, är belagd med slipad gatsten, i samma mönster som på torget. Två gångstråk, som korsar Storgatan, är markerade med slätare gatstenar.

Cykelbana, planeringszon, gångbana med ledstråk och skyltzon närmast fasaden

Ramp med ledstång på Torget

Exempel på ramp till butik

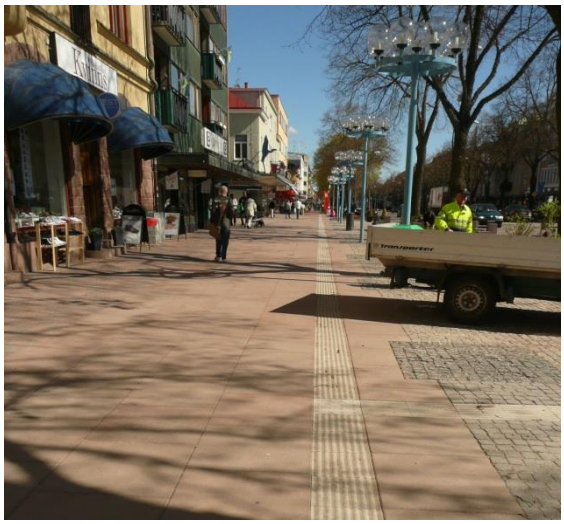
Tillgänglighet

Butiksentréer har under senare år kompletterats med ramper som underlättar för hjulburna besökare. Ramper passar för alla kunder och ska hållas fria från varuskyltning.

Gångbanans bredd mellan skyltzon och plantering varierar från 3,2 till 3,4 meter. Minsta godtagbara bredd för möte mellan rullstolar är 1,5 m. Med de breda trottoarerna i Tranås kan vi erbjuda generösa passagemått.

Intill fasaderna är skyltzonen markerad med markbeläggningen (ca 2,3 meter).

Båda gångbanorna utformas med ledstråk, en sinusräfflad ljus platta med bredden 35 cm, i anslutning till planteringszonen. Ledstråken ska hållas fria från hinder.

Ledstråk av sinusräfflad platta

Alléträden på Storgatan

Vegetation

Gatans viktigaste enskilda inslag är alléraden av lindar som ska bevaras i sin nuvarande form. Träden ska vitalitetsklassas och en plan för framtida föryngring ska upprättas.

Formklippta häckar ger gatan en representativ stramhet och rumslig karaktär. Häckarna växer innanför en kantsten i råhuggen granit som bildar en enhetlig och robust ram med goda förutsättningar för en bra växtbädd och en effektiv renhållning och snöröjning. Utformningen ska vara genomgående för hela gatan. Häckarna ska utformas med meanderslingor som skapar rum för sittplatser och cykelställ m.m.

Det är viktigt att växtligheten är omgiven av tillräckligt stora ytor som släpper igenom ytvatten.
Den markfasta vegetationen består i huvudsak endast av träd och häckar. Blommor förekommer huvudsakligen i planteringskärl, i ett begränsat antal typer av hög kvalitet som placeras enhetligt.

Tillgänglighet
Blommor som kan framkalla allergi ska ej användas på Storgatan.

Anslutande parker
I anslutning till Storgatan finns Sveaparken och Brunnsparken som har klassats som värdefulla områden som ska bevaras. Brunnsparken är öppen mot Storgatan och har rabattkantade grusgångar i kryssform med en fontän i mitten. Sittplatser finns relativt skyddade mitt i parken. Träden är belysta underifrån

<u>Följande växter används i kommunens markfasta planteringar</u>

Avenbok	Frisk grönska, mycket klipptålig, kvarsittande gyllenbruna blad på vintern.
Bok och Blodbok	En fin färgkombination, på våren från ljusgrönt till mörkrött bladverk, på hösten gyllengult till rostrött
Oxel	Blad med mörkgrön ovansida, gråvit filtig undersida, ger en intressant kontrast, klipptålig, saltresistent
Liguster, vintergrön	Friskt mörkgrön, små blad som delvis sitter kvar på vintern
Måbär	Upprätt, tät och rundad buske med skirt gröna blad som slår ut tidigt på våren

Belysning

Gatubelysning

En god trafik- och gångbelysning bör ha:

- God färgåtergivning
- Låg energiförbrukning
- Lång brinntid på ljuskällan
- Belysningsstyrka för respektive behov
- Tidlös design och hög kvalitet på armaturen

Stadens belysning har flera funktioner. I första hand eftersträvas trafiksäkerhet men den ska också ge trivsel och trygghet under den mörka delen av dygnet. Belysningen bör framtona det som är sevärt och på så sätt skapa effektfulla stämningar. Belysningsstolpar och armaturer utgör ett stort inslag i stadsbilden, genom en enhetlig utformning ska de ge ett sammanhållande intryck.

Den offentliga belysningen på gångbanan står i anslutning till planteringen på låga stolpar. Stolpar och armaturer, av äldre typ, som fungerar bra, ska bevaras och renoveras. Trafikbelysningen på gatan har högre stolpar.

Målade stolpar i enhetlig mörk färg som ingår i färgprogrammet ger ett stadsmässigt intryck och bidrar till ett diskret och enhetligt intryck bland trädstammarna.

Vid Klockareplan finns särskild belysning, med stolpar som har flera ljuskällor i glasklot. Dessa armaturer har renoverats och kompletterats och fått en särskild kulör, ljusblå (RAL 5024) som också förekommer på andra detaljer vid Torget och Klockareplan.

Plantering i urnor och belysningsstolpe på Klockareplan

Kommersiell belysning

Vid planering av kommersiell belysning bör man tänka på att:

- Belysning från skyltar och fasader inte får blända eller störa gatans olika trafikantgrupper eller boende.
- Ljusnivån bör anpassas till övrig skyltbelysning. Undvik för starka ljuskällor och för starka färger!
- Blinkande eller rörlig belysning får inte förekomma.
- Det är önskvärt att äldre neonbelysningar bevaras och renoveras.

Belysta skyltar och skyltbelysning för den kommersiella verksamheten tas upp till bedömning vid ansökan om bygglov.

Effekt belysning

Effektbelysning används för att skapa stämning. Sedan år 2009 är ljusslingor monterade i vartannat trädpar längs Storgatan. Belysningen är tänd från november till och med januari.

Tranås kommun har ett belysningsprogram för Storgatan som kommer att genomföras under kommande år.

Bänk, planteringsyta och cykelställ på Storgatan

Möblering

Möblering bör bidra till en sammanhållande effekt, för detta krävs en helhetslösning. Hela gatan ska genomgående ha samma möblering som kännetecknas av:

- Hög kvalitet
- Robust utförande
- Enkelt underhåll
- God och tidlös design
- Enhetlig färgsättning

Bänk, papperskorg och växtstöd på Bankgatan

Den offentliga möbleringen består i huvudsak av parksoffor, papperskorgar, planteringskärl, räcken, cykelställ, busskurer som placeras i planteringszonen. Utrustning är i övrigt elkopplingsskåp, brevlådor, parkeringsautomater och belysningsstolpar. All offentlig möblering omfattas av färgprogrammet. För att uppnå ett samlat enhetligt uttryck bör övrig utrustning också följa färgprogrammet.

Tillgänglighet
Bänkar bör ha tillräcklig höjd och stadiga armstöd för att underlätta användningen för flera människor.
Askkoppar bör placeras på sådant avstånd från entréer att rök inte bevärar.

Skyltar

Skylt anpassad till byggnaden

Skyltars huvudsakliga funktion är att informera om verksamhetens lokalisering och innehåll men är också ett reklambudskap. Tendensen med allt större och mer effektfyllda skyltar för att locka till uppmärksamhet gagnar inte stadsmiljön eller butikerna. Varje skylt bör utformas för att passa på byggnaden. En del företag med fastställda skyltprogram där utformning inte tar hänsyn till omgivningen kan resultera i ett förvirrat och kaotiskt helhetsintryck.

Dessa råd och bestämmelser gäller i huvudsak för skyltar av kommersiell verksamhet vid allmän plats. Avsikten är att stimulera handeln till att själv välja en smakfull och harmonisk skyltning för sin verksamhet.

Råd och rekommendationer för en bra skyltning

- Skylten bör ha en väl sammansatt typografi
- En återhållsam skylt med kort text är lätt att läsa.
- Butikens namn plus en liten symbol räcker oftast.
- Inarbetade symboler är direktverkande och effektiva.
- Produktnamn ska inte finnas på skylten.
- Skylten bör synas tydligt och placeras i anslutning till verksamhetens huvudingång.
- Skylten ska anpassas till byggnadens fasad och inte skymma viktiga delar av den.
- Skyltlådor bör göras så tunna som möjligt.
- Ta tillvara äldre neonslingor där sådana finns.
- Nya neonslingor kan användas och formas fritt för att passa till byggnaden.
- Bra skyltning bör göras med fantasi och inlevelse.

Bestämmelser för skyltar

Välanpassade skyltar med neonslinga

<u>Trafikskyltar</u>
- Trafikskyltar måste placeras minst 1.25 m från körbanekant.
- Avståndet från skyltens ytterkant får minskas till 1,0 meter från körbanekant om underkanten är minst 3,0 meter över trottoaren.
- Skyltens ytterkant får placeras i liv med körbanekanten om underkanten är minst 4,7 meter över körbanekant.

<u>Fasadskyltar</u>
- Bygglov krävs för att sätta upp en skylt som överstiger 0,1 kvm.
- Fastighetsägaren ska godkänna förslaget innan bygglov söks.
- Skyltar får placeras på byggnadens bottenvåning, i anslutning till verksamhetens skyltfönster.
- Skyltar som sticker ut mer än 0,3 m från fasad måste placeras med underkant minst 3,0 m över trottoaren.
- Neonanläggningar med högspänning får ej placeras på lägre höjd än 3,0 meter.
- Skyltar får ej ha blinkande belysning.
- En skylt får inte dominera över byggnaden.
- På byggnader med speciella arkitektoniska värden ska skylten underordnas fasaden.

Lösa fristående skyltar (trottoarpratare)

- För att ställa upp en fristående skylt krävs tillstånd från Polisen för att nyttja allmän platsmark.
- Skylten får endast vara uppställd under verksamhetens öppettider
- Skylten ska placeras intill fasaden i den markerade skyltzonen på ungefär 2,3 m.
- Skylten får inte ha en yta som överstiger 1,0 kvm
- Skylten får vara dubbelsidig.
- Varje verksamhet får endast ha en sådan skylt.
- Skyltzonen får också disponeras för produktskyltning.
- Skyltar med en fast ”fotring” underlättar för synsvaga att känna hindret.

”Trottoarpratare” i den markerade skyltzonen

Fasta fristående skyltar

- Fasta fristående skyltar på Storgatan får placeras i anslutning till plantering och ska ha ett likartat utseende utefter hela gatan. Skyltarna får inte vara dominerande i stadsbilden och ska utformas i nära samarbete med bygg- och miljönämnden (typ kvartersskyltar)

Allmän anslagstavla

- I planteringszonen kan en allmän anslagstavla placeras.

Markiser och flaggor

- Utfällbara markiser är inte bygglovpliktigt.
- Fasta monterade markiser kräver bygglov.
- Inga markiser får understiga en höjd av 2,4 meter.
- Flaggor är inte bygglovpliktiga, men får inte placeras på ett sådant sätt att de stör miljön.
- Flaggspel som är genomgående för hela gatan ska uppföras i samarbete med bygg- och miljö-nämnden.

5 ANORDNINGAR PÅ ALLMÄN PLATSMARK

Trottoaren är allmän platsmark. För att ta den i anspråk, för uteserveringar, skyltar och marknadsstånd, krävs tillstånd från Polisen. Bygg- och miljönämnden ska godkänna nyttjandet.

Uteserveringar

I Tranås centrala delar finns ett relativt stort antal restauranger och caféer. Den kontinentala stilen har ökat efterfrågan på att anordna uteserveringar i anslutning till verksamheten. Detta bidrar till ett levande centrum med flera trivsamma ställen att mötas och umgås på.

Gestaltningsprogrammets ambition är att uteserveringar bör bidra till en förskönin av stadsmiljön. För detta krävs att material, möbler och färger som används är anpassade till stadsmiljön och inte för privata villaträdgårdar.

Uteservering med möbler i metall och rottingliknande material

Råd och rekommendationer för en trivsam uteservering

- Uteserveringen ska genom form och färg inte dominera stadsbilden.
- Anpassa uteserveringen till gatans planteringar och övriga möblering.
- Gör serveringen så öppen som möjligt.
- Använd material, möbler och färger som är anpassade till stadsmiljön.
- Kvalitet behöver inte bli dyrare på längre sikt.
- Anlita gärna professionell expertis vid utformning.

Bestämmelser för uteservering

För upplåtelse av allmän platsmark för uteserveringar ska nedanstående villkor vara uppfyllda:

- Möblerna ska vara anpassade till stadsmiljön.
- Räcken får inte överstiga 0,9 meter från trottoarens beläggning.
- Räcken ska vara genomsiktliga och utföras i metall och målas enligt färgprogrammet.
- Uteserveringen får inte ha fast tak eller icke uppfällbara markiser.
- Uteservering får endast vara öppen följande tider:
  söndag – torsdag längst till kl 23.00, fredag och lördag natt till kl 01.00
- En uteservering som är stängd ska ha staplade bord och stolar som låses med kedja eller tas in i restauranglokalen.
- Tiden för upplåtelse gäller 1 april - 30 september. Utanför denna period får inga anordningar som tillhör uteserveringen finnas på allmän platsmark.

Uteserveringens utförande

Placering
Uteserveringen bör ligga i planteringzonen eller i skyltzonen vid verksamhetslokalen. Skyltzonen är ungefär 2,3 meter bred. För utskänkningstillstånd krävs att uteserveringen är omsluten av räcke och placerad i direkt anslutning till restauranglokalen. Mera information lämnas av kommunens alkoholhandläggare.

Golv
Möblerna ska placeras direkt på markbeläggningen. Trätrallar och plastmattor hör inte hemma i stadsmiljön.

Tak
Fasta tak får inte byggas. Parasoller som kan fällas ut och in rekommenderas eftersom dessa ger serveringen en lättare och luftigare karaktär. Varumärkesreklam bör undvikas.

Avskärmning
Avskärmningar bör undvikas. I de fall där avskärmningar krävs av t.ex. trafiksäkerhetsskäl, framkomlighetssynpunkt eller för att få utskänkningstillstånd ska dessa vara utförda av metall som målas enligt färgprogrammet. Obehandlat trä och tryckimpregnerat virke får inte användas.

Möbler
Möbler ska vara av metall och trä eller rottingliknande material, anpassade för stadsmiljö. Stolar och bord ska placeras på sådant sätt att de inte hindrar framkomligheten i gångzonen.

Tillgänglighet
Eventuella avskärmningar måste ha öppning med tillräcklig bredd.

6 FÄRGPROGRAM

Genom en enhetlig färgsättning kan man uppnå en sammanhållande verkan. Färgprogrammet är främst avsett för de kommunala delarna men ska användas på räcken och staket kring uteserveringar. I övrigt rekommenderas det för färgval på skyltstommar, stolpar m.m.

Färgprogrammet innehåller 8 olika kulörer som i huvudsak är dova och naturnära. Grafitgrått och tegelrött förordas framför de andra. Den röda kulören ska knyta an till Tranåsgraniten som brutits i vår trakt. Grafitgrått känns vänligare än svart och passar bra till tunga material som gjutjärn och smide.

I första hand rekommenderas grafitgrå och mörkgrått på räcken.

Färgkarta (för korrekta kulörer hänvisas till en NCS färgatlas)	**Kulörbeteckning**	**Användning**
Grundfärger		
	NCS 8005-R80B grafitgrå	pollare, räcken, cykelställ, bänkar, papperskorgar, stamskydd, ”trottoarpratare”
	NCS 6502-B mörkgrå	räcken, ”trottoarpratare”
	NCS 7010-B50G dämpad grön	lyktstolpar
Accentfärg: *Färg på detalj eller mindre yta som framhäver grundfärgen*		
	NCS 3050-Y90R tegelröd	Accentfärg
	NCS 0005-Y20R vit	Accentfärg
	NCS 4502-B ljusgrå	påminner om galvanisering
	NCS 2040-Y30R gulockra	Accentfärg, t.ex. trä på sittbänkar
	NCS 5050-R80B blå	Accentfärg
Unika kulörer på utvalda detaljer		
	RAL 5024 ljusblå	Kommunens belysningsstolpar på torget, pollare på Klockareplan
	NCS 5020-B10G ljusblå	Stadshusbron (målad)

7 SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL

För att upprätthålla standarden inom området där gestaltningsprogrammet gäller görs en zonindelning för prioriteringar i skötsel och underhåll.

Gemensamma ”besiktningar” ska göras en gång per år i närvaro av representanter för kommunen, Fastighetsägareföreningen och Svensk Handel. Syftet är att upptäcka fel och brister utöver ordinarie underhåll som bör åtgärdas för att centrum ska upplevas som fräscht och attraktivt. För större åtgärder kan en tidplan upprättas där kostnaderna fördelas över en period.
Besiktningen utförs på våren och protokollförs. Kommunens gatuavdelning är sammankallande.

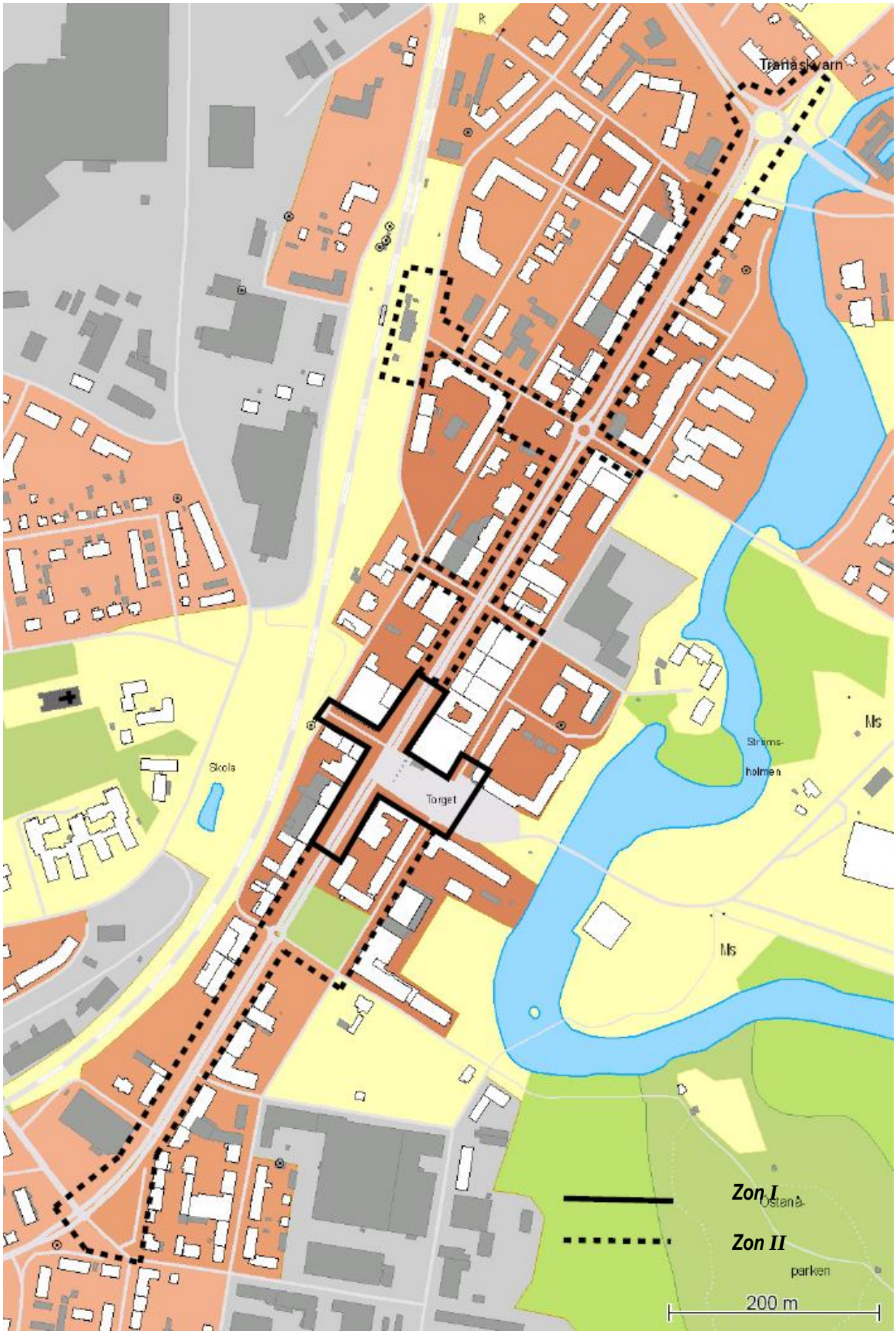
Vintertid är det fastighetsägarens ansvar att undanröja risken för takras med snö och is.

Zon 1	Zon 2
1. Allt klotter, som enkelt kan tas bort, ska avlägsnas inom 48 timmar	1. Allt klotter, som enkelt kan tas bort, ska avlägsnas inom 48 timmar.
2. Övrigt klotter tas bort av entreprenör **inom 72 timmar**	2. Övrigt klotter tas bort av entreprenör **inom en vecka.**
3. Alla parksoffor, papperskorgar, sandlådor ska vid utsättning vara hela och nymålade, vid skada utbytas **inom 48 timmar**	3. Alla parksoffor, papperskorgar, sandlådor ska vid utsättning vara hela och nymålade, vid skada utbytas **inom 72 timmar**
4. Alla belysningsstolpar, vägmärken, cykelställ, p-automater ska vara hela, rena och funktionsdugliga. Fel åtgärdas inom 72 timmar. Målning av stolpar **så fort** behov uppstår	4. Alla belysningsstolpar, vägmärken, cykelställ, p-automater ska vara hela, rena och funktionsdugliga. Fel åtgärdas inom 72 timmar. Målning av stolpar **efter hand** som behov uppstår.
5. Vägmarkeringar målas **så fort** behov uppstår.	5. Vägmarkeringar bör målas **när** behov uppstår.
6. Skyltfönster får ej stå tomma, åtgärdas snarast.	6. Skyltfönster får ej stå tomma, åtgärdas snarast.
7. Fasader ska vara hela och rena.	7. Fasader ska vara hela och rena.
8. Markiser ska vara hela och rena.	8. Markiser ska vara hela och rena
9. Hårdgjorda ytor ogräsbekämpas så att ytorna ser vårdade och välskötta ut under hela året.	9. Hårdgjorda ytor ogräsbekämpas så att ytorna ser vårdade och välskötta ut under hela året.
10. Gräs ska alltid ska alltid vara mellan **20-40 mm**.	10. Gräs ska alltid vara mellan **25-45 mm**.
11. Städning ska ske varje dag året runt.	11. Städning ska ske varje dag året runt.
12. Rabatter ska vara välskötta efter årstiderna.	12. Rabatter ska vara välskötta efter årstiderna.
13. Dammar ska ha tillsyn varje vecka.	13. Dammar ska ha tillsyn varje vecka.
14. Träd ska vara välskötta och ej skymma olika typer av skyltar.	14. Träd ska vara välskötta och ej skymma olika typer av skyltar.
15. Hundlatriner töms en gång/ vecka.	15. Hundlatriner töms en gång/ vecka.

Zon 3, Övriga delar av kommunen

Vad gäller klotter så ska det avlägsnas inom två veckor efter upptäckt.
Övrig skötsel utförs enligt tillämpliga delar i ovanstående program.

Zonindelning- skötsel och underhåll

8 HANDLÄGGNING

Ansökan

Skyltar på fasaden

Kontakta först fastighetsägaren!
Sök bygglov hos Bygg- och miljönämnden

Ansök på blankett - finns på hemsidan www.tranas.se
Lämna in följande handlingar:

- En beskrivning av skylten i korthet.
- Vilken belysning, skyltlåda eller utsågade bokstäver osv. som ska användas.
- En bild eller ritning av skylten med mått inritade.
- En illustration på skyltens placering på fasaden med hjälp av fasadritning eller foto. Ange också skyltens höjd över trottoaren.
- Avgift för bygglov erläggs mot faktura.

Byte av fasadfärg, byte av fönstertyp, byte av entrédörr, bygga skärmtak

Sök bygglov hos Bygg- och miljönämnden

Ansök på blankett - finns på hemsidan www.tranas.se
Följande handlingar erfordras:

- situationsplan
- fasadritningar
- färgbeteckning och eventuella prover

Fristående skylt ”Trottoarpratare”

Sök tillstånd hos Polismyndigheten om nyttjande av allmän platsmark

Avgift erlägges vid ansökan.
Kommunledningsförvaltningen har delegation för att besluta.

Anordna uteservering

Sök bygglov hos Bygg- och miljönämnden för anordningar utmed gatan, råd och anvisningar om estetiskt utförande.

Kontakta Plan- och byggavdelningen Du får då besked om planerna är realistiska och överensstämmer med detta gestaltningsprogram. Lämna in ansökan med:

- Karta i skala 1:400
- Skalenliga ritningar där uteserveringen visa från två olika håll (plan och vy)
- Bilder på möbler m.m. som ska användas
- Ett tillstånd utfärdas efter erlagd hyra för allmän platsmark enligt kommunens beslutade taxor.
- Avgift för bygglov erläggs mot faktura.

Tillstånd för hantering av livsmedel och matvaror

Sök tillstånd hos Bygg- och miljönämnden

Kontakta Miljö- och hälsoskyddsavdelningen

Utskänkningtillstånd

Sök tillstånd hos Socialtjänsten

Kontakta Socialtjänsten Alkoholhandläggare

Adresser

september 2015

Tranås kommun	Besöksadress: Stadshuset Postadress: 573 82 Tranås Telefon: 0140 - 681 00 Hemsida: www.tranas.se
Samhällsbyggnadsförvaltningen **Plan- och byggavdelningen**	Expedition i Stadshuset telefon 0140 - 681 51 E-post: planbygg@tranas.se
Samhällsbyggnadsförvaltningen **Miljö- och hälsoskyddsavdelningen**	Expedition i Stadshuset telefon 0140 - 683 84 E-post: miljohalsa@tranas.se
Upplysningar om torgplats **Samhällsbyggnadsförvaltningen**	Expedition i Stadshuset telefon 0140 - 681 44 E-post: samhallsbyggnad@tranas.se
Alkoholhandläggare **Socialtjänsten**	Expedition i Stadshuset telefon 0140 - 681 95
RFF - Rådet för funktionsnedsatta **Kommunledningsförvaltningen**	Sekreterare: Folkhälsosamordnare Expedition i Stadshuset telefon 0140 - 681 00
Tranås Turistbyrå	Tranås Direkt Storgatan 22 telefon 0140 - 687 90 E-post tranasdirekt
Svensk Handel Tranås	Storgatan 39 B 573 32 TRANÅS telefon 0140-154 00 E-post info@svenskhandeltranas.se Hemsida www.shoppingtranas.se
TFFT **Tranås Fastighetsägare För Tillväxt**	Ordförande Bengt Samson telefon 0140-144 40
FST - Funktionsnedsattas samarbetsråd i Tranås	telefon 0140-185 85 infofst6@gmail.com
Polismyndigheten i Jönköpings län	Box 618 551 18 Jönköping telefon 114 14 E-post: polismyndigheten.jonkoping@polisen.se Hemsida www.polisen.se